

רשות ניירות ערך ISRAEL SECURITIES AUTHORITY

מחלקת תאגידיים
רחוב כנפי נשרים 22, ירושלים 95464
טל: 02-6556444 פקס: 02-6513160
www.isa.gov.il

27 בספטמבר, 2016
כ"ד אלול, תשע"ו

לכבוד
עינת סקורניק, ראש מערך ייעוץ בהשקעות
בנק לאומי לישראל בע"מ

באמצעות מערכת יעל

הנדון: בקשת הנחיה מקדמית - בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן "הבנק") סימוכין: מכתבכם מיום 26/06/2016

במענה לבקשת הבנק במכתב שבסימוכין ("המכתב"), הרינו להביא בפניכם את עמדת סגל רשות ניירות ערך ("סגל הרשות") בעניינה. עמדה זו מבוססת על המסכת העובדתית שנפרשה על ידכם במכתב ועליה בלבד, ובהנחה כי זו משקפת את כל הנתונים הרלבנטיים לנדון.

1. עיקרי העובדות המפורטות במכתב הינם כדלקמן:

1.1. סעיף 15א(ב)(1) לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 (להלן: "חוק ניירות ערך" או "החוק") קובע כי במניין המשקיעים לעניין סעיף קטן (א) (המפרט את המקרים שאינם מהווים הצעה או מכירה לציבור), לא יובא בחשבון משקיע הנמנה עם סוג שנקבע בתוספת הראשונה לחוק ניירות ערך.

1.2. ברשימת המשקיעים לעניין סעיף 15א(ב)(1), בתוספת הראשונה לחוק ניירות ערך נקבע בפרטים 12א) ו- 12ג) כדלקמן:

"12. יחיד שמתקיים בו אחד מאלה:

(א) השווי הכולל של הנכסים הנוזלים שבבעלותו עולה על שמונה מיליון שקלים חדשים;

.....

(ג) השווי הכולל של הנכסים הנוזלים שבבעלותו עולה על חמישה מיליון שקלים חדשים וגובה הכנסתו בכל אחת מהשנתיים האחרונות עולה על שש מאות אלף שקלים חדשים, או שגובה הכנסה כאמור של התא המשפחתי שאליו הוא משתייך עולה על תשע מאות אלף שקלים חדשים;

1.3. הבנק נדרש מעת לעת לבחון את סיווגו של לקוח כמשקיע לעניין סעיף 15א(ב)1 לחוק ניירות ערך, וזאת לעניין רישום ומסחר במערכת המסחר למשקיעים מוסדיים של הבורסה. לשם כך נדרש לעיתים הבנק לבחון את עמידתו של לקוח בתנאי של שווי הנכסים הנזילים.

1.4. כמו כן, פרט 9(1) לתוספת הראשונה לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 (להלן: "חוק הייעוץ") קובע כי יחיד אשר מתקיימים בו שניים משלושת התנאים המנויים שם, ואשר נתן הסכמתו מראש ובכתב לכך, ייחשב כלקוח כשיר לעניין חוק הייעוץ. אחד מהתנאים כאמור הינו השווי כולל של מזומנים, פיקדונות, נכסים פיננסיים וניירות ערך כהגדרתם בסעיף 52 לחוק ניירות ערך, שבבעלות היחיד.

2. לאור האמור, ביקשתם לקבל את עמדתנו בשאלות הבאות:

2.1. האם לצורך בחינת עמידתו של לקוח יחיד, בחשבונו האישי הנפרד, בתנאי של שווי הנכסים הנזילים, ניתן להתחשב בנכסים הנזילים שבחשבון משותף של הלקוח עם בני משפחתו, כאילו הם נמצאים בבעלותו המלאה של הלקוח?

2.2. בחשבון משותף של לקוח יחיד עם בן משפחה, האם לצורך חישוב השווי הכולל של הנכסים הנזילים, ניתן להתחשב בנכסים הנזילים המצויים בהחזקת כל אחד מבעלי החשבון בנפרד וכן בנכסים נזילים המוחזקים במשותף בחשבונות אחרים עם בני משפחה אחרים, כאילו הם נמצאים בבעלותו המלאה של כל אחד מהשותפים?

2.3. האם המונח "בן משפחה" הינו כהגדרתו בשו"ת 2.2.8 מיום 6/8/2013 לשאלות והתשובות שפרסמה הרשות באתר האינטרנט שלה לעניין חוק הייעוץ?

2.4. האם ניתן להחיל את התשובות שניתנו בשו"ת באתר הרשות, לעניין הגדרת לקוח כשיר לפי חוק הייעוץ, גם על משקיע המנוי בתוספת הראשונה לחוק ניירות ערך?

שו"ת מספר 2.2.12:

שאלה: "האם לצורך בחינת עמידתו של לקוח בחשבונו האישי הנפרד בתנאים של שווי נכסים מינימלי לפי פרט 9(1) לתוספת הראשונה לחוק הייעוץ או של מספר עסקאות מינימלי לפי פרט 9(3) לתוספת זו, ניתן לכלול נכסים או פעולות שבוצעו בחשבון משותף של הלקוח עם בני משפחתו?"

תשובה: כן. ניתן להתחשב בפעולות שבוצעו בחשבון משותף של היחיד עם בני משפחתו לשם קביעת כשירותו של היחיד בחשבונו האישי הנפרד.

שו"ת מספר 2.2.8:

שאלה: "לגבי מי יש לבחון את מאפייני לקוח כ"לקוח כשיר" בחשבונות בבעלות משותפת של בני משפחה?"

תשובה: פרט 9(1) לתוספת (שווי נכסים) – לצורך חישוב השווי הכולל של מזומנים, פיקדונות, נכסים פיננסיים וניירות ערך (להלן: "הנכסים") ניתן להתחשב בנכסים המצויים בהחזקת כל אחד מבעלי החשבון בנפרד וכן בנכסים המוחזקים במשותף."

2.5. פוליסת חסכון מהווה אמצעי השקעה נזיל וניתן למשוך ממנה את הכספים בכל עת וללא קנסות. האם ניתן להתחשב בכספים שנצברו בפוליסות חיסכון של הלקוח, לצורך בחינת עמידתו של הלקוח בתנאי של סעיף 9(1) לתוספת הראשונה לחוק הייעוץ ובתנאי של סעיף 12) לתוספת הראשונה לחוק ניירות ערך?

3. להלן תשובות סגל הרשות לשאלות הבנק:

3.1. הרציונל העיקרי העומד בבסיס התנאים לבחינת "לקוח כשיר", המנויים בפרט 12 לתוספת הראשונה לחוק ניירות ערך, הוא "עומק כיסו" של היחיד ויכולתו הכלכלית להגן על עצמו ללא דיני ניירות ערך באמצעות רכישת סיוע מקצועי לקבלת החלטת השקעה.¹

3.2. לעמדת סגל הרשות יש לראות יחיד ובני משפחתו הגרים עמו או שפרנסתו האחד על האחר כאדם אחד לעניין מבחן הנכסים הנזילים, כיוון שאלו מהווים יחידה כלכלית אחת; זאת בהתאם לרציונל העומד בבסיס התנאים לבחינת "לקוח כשיר" כאמור והגדרת "תא משפחתי" בפרט 12(ד) לתוספת הראשונה לחוק ניירות ערך וכן בהתאם לעמדת סגל 27-103.² לפיכך, לצורך חישוב השווי הכולל של הנכסים הנזילים של היחיד ניתן להתחשב בסך הנכסים המוחזקים על ידי התא המשפחתי במשותף, ובמסגרת זאת –

- בנכסיו של היחיד.
- בנכסים בבעלות משותפת של היחיד ושל בני משפחתו של היחיד הגרים עמו או שפרנסתו האחד על האחר.
- בנכסים של בני משפחתו של היחיד הגרים עמו או שפרנסתו האחד על האחר.

3.3. נכסים בחשבון משותף בבעלות משותפת של יחיד ושל בן משפחה אחר אשר אינו חלק מהתא המשפחתי המצומצם של היחיד (אינו גר עמו ופרנסתו אינה על היחיד), יוקצו בין היחיד לבין בן המשפחה האחר בהתאם לשיעור הבעלות בחשבון (ואם לא נקבעה חלוקת בעלות בחשבון יראו אותם כאילו כל אחד מחזיק 50% מהסכום הכולל בחשבון), זאת כיוון שלעמדת סגל הרשות, היחיד ובן המשפחה האחר אינם מהווים יחידה כלכלית אחת.

3.4. בשו"ת 2.2.8 מיום 6/8/2013 בנושא מתן שירותים וחובת רישוי כפי שהתפרסמו באתר הרשות,³ הגדרת בן משפחה הינה כדלקמן:

"בן זוג וכן את, הורה, הורה ער, צאצא או צאצא של בן הזוג, או בן זוגו של כל אחד מאלה ואם אינו הורה או ילדו של היחיד – הוא מתגורר עימו או שפרנסתו אחד מהם על האחר."

¹ ראו עמוד 674 בהצעת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, השיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון מס' 11), התשס"ח-2008 בקישור <http://www.knesset.gov.il/Laws/Data/BillGovernment/402/402.pdf>

² ראו הצעה לתיקון סעיף 15א(4) לחוק ניירות ערך ולהגדרת "לקוח כשיר" בחוק ניירות ערך ובחוק הייעוץ בקישור http://www.isa.gov.il/%D7%97%D7%A7%D7%99%D7%A7%D7%94%20%D7%95%D7%90%D7%9B%D7%99%D7%A4%D7%94/Legislation/Proposed%20Legislation/2233/Documents/IsaFile_220914.pdf

³ ראו חלק א' שאלה 4 והתשובה לה כפי שפורסמה באתר הרשות. http://www.isa.gov.il/Corporations/Staf_Positions/SLB_Decision/Public_Offers/Documents/IsaFile_6732.pdf

³ ראו לענין זה: http://www.isa.gov.il/%D7%92%D7%95%D7%A4%D7%99%D7%9D%20%D7%9E%D7%A4%D7%95%D7%A7%D7%97%D7%99%D7%9D/Consultants_Marketers/Staff%20decisions%20and%20Plenary/2932/Providing%20services%20and%20licensing%20obligations/Pages/default.aspx

אין לעשות שימוש בהגדרה זו לצרכי בחינת לקוח כשיר על פי פרט 12 לתוספת הראשונה לחוק ניירות ערך; במסגרת צו ניירות ערך (תיקון התוספת הראשונה לחוק), התשע"ו-2016 (להלן "צו ניירות ערך")⁴ התווספה הגדרת "תא משפחתי" לפרט 12(ד) לתוספת הראשונה לחוק:

"תא משפחתי - יחיד ובני משפחתו הגרים עמו או שפרנסת האחד על האחר"

משכך, לצרכי המבחנים המעוגנים בפרט 12 לתוספת הראשונה לחוק ניירות ערך, הרי שיש לעשות שימוש בהגדרת "תא משפחתי" זו. את המילים "בני משפחתו" הכלולים בהגדרת "תא משפחתי" יש לפרש בהתאם להגדרת "בן משפחה" בסעיף 1 לחוק ניירות ערך.

3.5. **לגבי שו"ת 2.2.12:** במסגרת צו ניירות ערך בוטל "מבחן מספר העסקאות" כמו גם "מבחן המומחיות" ועוגן במקומם "מבחן האיתנות הפיננסית"⁵. משכך, כדי להחליט באם יחיד עומד במבחני "לקוח כשיר" בהתאם לפרט 12 לתוספת הראשונה לחוק, הרי שאין כיום צורך לבחון את מספר הפעולות שבוצעו בחשבונו של היחיד או בחשבונו המשותף של היחיד עם בני משפחתו.

לגבי שו"ת 2.2.8: ראו סעיפים 3.1–3.2 לעיל.

3.6. בסעיף 12(ד) לתוספת הראשונה לחוק ניירות ערך, נכסים נזילים מוגדרים כדלקמן:

"נכסים נזילים" – מזומנים, פיקדונות, נכסים פיננסיים כהגדרתם בחוק הייעוץ וניירות ערך הנסחרים בבורסה;

כאמור לעיל, פרט 19(1) לתוספת הראשונה לחוק הייעוץ מונה לעניין קיומו של התנאי בעניין נכסי היחיד, את השווי הכולל של מזומנים, פיקדונות, נכסים פיננסיים וניירות ערך כהגדרתם בסעיף 52 לחוק ניירות ערך, שבבעלותו.

לא ניתן להתחשב בכספים שנצברו בפוליסות חיסכון של הלקוח לצורך בחינת עמידתו בתנאי של פרט 19(1) לתוספת הראשונה לחוק הייעוץ ובתנאי של פרט 12 לתוספת הראשונה לחוק ניירות ערך גם אם מדובר בכספים נזילים, שכן פוליסות חיסכון אינן בגדר "מזומנים", "פיקדונות", "ניירות ערך" ואין נכללות בהגדרת "נכס פיננסי" לפי חוק הייעוץ.

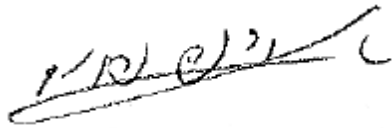
4. יודגש, כי סגל הרשות אינו מביע עמדתו לגבי שאלות אחרות העשויות לעלות מהאמור במכתבכם. בנוסף, מכיוון שעמדה זו מבוססת על העובדות המתוארות במכתב, יש להבהיר כי כל שינוי בעובדות, בנסיבות או בתנאים המתוארים בו, עשוי לחייב מסקנה אחרת מזו המובאת במכתב תשובה זה.

5. לבסוף, הרינו להודיעכם, כי בהתאם לנוהל טיפול בפניות מקדמיות לרשות ניירות ערך (פורסם באתר האינטרנט של הרשות בחודש יוני 2008), הפנייה המקדמית והתשובה לה עשויים להתפרסם באתר הרשות.

⁴ https://www.nevo.co.il/Law_word/law06/tak-7622.pdf

⁵ ראו הצעה לתיקון סעיף 15א(א)(4) לחוק ניירות ערך ולהגדרת "לקוח כשיר" בחוק ניירות ערך ובחוק הייעוץ בקישור הבא: http://www.isa.gov.il/%D7%97%D7%A7%D7%99%D7%A7%D7%94%20%D7%95%D7%90%D7%9B%D7%99%D7%A4%D7%94/Legislation/Proposed%20Legislation/2233/Documents/IsaFile_220914.pdf

בברכה,

<p>אורנה נחום, עו"ד יועצת משפטית ליחידה לפיקוח על בעלי רישיון מחלקת השקעות</p>	<p>ורד סלומון, עו"ד אחראית תחום פניות מקדמיות ועסקאות בעלי שליטה מחלקת תאגידים</p>
--	--